

Uzasadnienie

W dniu 23 listopada 2021 r. w Dzienniku Ustaw opublikowana została ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw z dnia 29 października 2021 r.¹, która nakłada nowy obowiązek dla podatników podatku dochodowego od osób prawnych dotyczący prowadzenia ksiąg, ksiąg rachunkowych lub ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Zgodnie z art. 9 ust. 1c ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych², zwanej dalej „ustawą o CIT”, podatnicy prowadzący księgi rachunkowe są obowiązani prowadzić te księgi przy użyciu programów komputerowych oraz przysyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego te księgi po zakończeniu roku podatkowego, w terminie do dnia upływu terminu złożenia zeznania, o którym mowa w art. 27 ust. 1 tej ustawy, albo deklaracji, o której mowa w art. 28r ust. 1 tej ustawy. Niniejszy przepis wskazuje również, że księgi rachunkowe muszą zostać przekazane właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa³ oraz przy zastosowaniu zasad dotyczących przesyłania ksiąg podatkowych lub ich części, które zostały określone w przepisach wydanych na podstawie art. 193a § 3 Ordynacji podatkowej. Należy zwrócić uwagę, że przepis art. 9 ust. 1d ustawy o CIT zwalnia z określonego wyżej obowiązku niektóre grupy podatników.

Niniejsze przepisy ustawy o CIT wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

Nowe obowiązki będą realizowane według poniższego harmonogramu za lata podatkowe rozpoczynające się po:

- 31 grudnia 2024 r. w przypadku podatkowych grup kapitałowych oraz podatników CIT, których wartość przychodu w poprzednim roku podatkowym przekroczyła 50 mln euro (struktura logiczna JPK_KR),
- 31 grudnia 2025 r. w przypadku podatników CIT (innych niż ww.) obowiązanych przysyłać ewidencję JPK_VAT oraz podatników PIT/PPE/PPL obowiązanych przysyłać ewidencję JPK_VAT (struktury logiczne JPK_KR, JPK_PKPiR oraz JPK_EWP),
- 31 grudnia 2026 r. w przypadku pozostałych podatników CIT oraz PIT/PPE/PPL (struktury logiczne JPK_KR, JPK_PKPiR oraz JPK_EWP).

Należy zwrócić uwagę, że obecny stan prawny nie przewiduje obligatoryjnego przekazywania danych w postaci ujednoczonych struktur logicznych w podatkach dochodowych. Księgi przekazywane są wyłącznie na żądanie organu.

Punktem wyjścia do opracowania nowych plików JPK_KR były aktualnie istniejące struktury logiczne tzw. „na żądanie”.

Celem uzyskania żądanych efektów proponuje się wprowadzenie następujących zmian:

---

¹ Dz. U. z 2021 poz. 2105, z późn. zm.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 2587, z późn. zm.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 2651, z późn. zm.

- wprowadzenie w strukturze JPK_KR dodatkowych oznaczeń (znaczników) identyfikujących konta ksiąg stosowanych przez te jednostki. Z uwagi na to, że podatnicy będą przysyłać rozbudowane księgi rachunkowe (o różnym nazewnictwie poszczególnych kont) oraz mając na względzie przyjęte przez jednostki zasady (politykę) rachunkowości wykorzystano dla odznaczeń (znaczników) identyfikujących konta nazewnictwo wynikające z bilansu oraz rachunku zysków i strat, o których mowa w ustawie o rachunkowości. Wprowadzenie zaproponowanego znacznika kont wpłynie na prawidłową identyfikację kont ksiąg rachunkowych, co będzie miało bezpośredni wpływ na efektywność działalności analitycznej i kontrolnej jednostek KAS, a zarazem przyczyni się do zmniejszenia zaangażowania podatników w udzielanie wyjaśnień dotyczących dokonanych zapisów,
- wprowadzenie modyfikacji JPK_KR w zakresie ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, różnic w zakresie przychodów i kosztów dla celów bilansowych a przychodów i kosztów dla celów podatkowych oraz podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym w przypadku wyboru przez podatników tzw. CIT estońskiego.

Wprowadzenie dodatkowych danych jest niezbędne dla zapewnienia porównywalności pomiędzy składanymi ewidencjami a sprawozdaniami finansowymi, danymi z JPK_VAT oraz informacjami z systemu KSeF.

Stosownie do treści rozporządzenia, dane przekazywane właściwemu urzędowi skarbowemu powinny zostać uzupełnione dodatkowo o takie informacje, jak:

- Dane identyfikacyjne kontrahenta podatnika.

Rozporządzenie, w zakresie tych informacji, wskazuje przede wszystkim na numer identyfikacji podatkowej. Ponadto, w przypadku gdy kontrahent jest osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, w danych identyfikacyjnych podatek powinien również uwzględnić nazwisko i pierwsze imię tego kontrahenta. Z kolei, w przypadku gdy kontrahentem podatnika jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, dane identyfikacyjne powinny zawierać nazwisko i pierwsze imię kontrahenta oraz ewentualnie dodatkowe określenia, które przedsiębiorca włącza do firmy. Regulacja określa również, że w przypadku gdy kontrahentem nie będzie osoba fizyczna nieprowadząca czy prowadząca działalność gospodarczą, dane identyfikacyjne kontrahenta podatnika powinny zawierać pełną nazwę tego kontrahenta.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że w przypadku osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczych, za kontrahenta w rozumieniu rozporządzenia należy uznać wyłącznie taką osobę fizyczną, która została wcześniej zidentyfikowana jako kontrahent w księgach rachunkowych, zgodnie ze stosownymi przepisami o rachunkowości. Oznacza to, że niniejszy przepis nie nakłada na podatników nowych obowiązków ewidencyjnych w tym obszarze, jak również nie wymaga identyfikacji każdej strony transakcji np. w przypadku konsumenta.

- Numer identyfikujący fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur, jeżeli został nadany, wyłącznie w przypadku faktur stanowiących dowód księgowy.
- Znaczniki identyfikujące konta rachunkowe według słowników.

Niniejsze rozporządzenie zawiera 7 załączników, zawierających stosowne słowniki znaczników identyfikujących konta rachunkowe, które mają zastosowanie dla:

- banków,
  - zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji,
  - jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, sporządzających sprawozdanie finansowe,
  - funduszy inwestycyjnych,
  - domów maklerskich,
  - spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
  - pozostałych jednostek.
- Dane potwierdzające nabycie, wytworzenie lub wykreślenie z ewidencji środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o CIT podatnicy są obowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 16a-16m tej ustawy. Jak wskazuje przywołana regulacja przepisy podatkowe nakładają na podatników CIT, prowadzących księgi rachunkowe, ustawowy obowiązek uwzględnienia w prowadzonych księgach również zapisów dla celów podatkowych. Istniejące na rynku programy księgowo posiadają funkcjonalność wygenerowania pliku JPK_KR na żądanie oraz pozostałych wymaganych danych, w tym ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

Na podstawie rozporządzenia, poza danymi, wynikającymi z aktualnie prowadzonych ksiąg, podatnicy będą uwzględniać również dane potwierdzające nabycie, wytworzenie lub wykreślenie z ewidencji środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, które powinny zostać uzupełnione o:

- numer identyfikujący fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur, jeżeli został nadany, wyłącznie w przypadku faktur stanowiących dowód księgowy,
  - określenie rodzaju dowodu potwierdzającego nabycie, wytworzenie lub wykreślenie z ewidencji,
  - numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika.
- Wysokość, rodzaj i typ różnicy pomiędzy wynikiem bilansowym i podatkowym.

Na potrzeby niniejszego rozporządzenia podatnicy będą uwzględniać w prowadzonych księgach rodzaje różnic pomiędzy wynikiem bilansowym i podatkowym, tj. różnice stałe oraz różnice przejściowe.

Z kolei typy różnic pomiędzy wynikiem bilansowym i podatkowym zostaną ustalone w opracowywanych strukturach logicznych JPK_KR w sposób następujący:

- KUP - koszt podatkowy niebędący kosztem bilansowym,
- NKUP - koszt bilansowy niebędący kosztem podatkowym,
- PP - przychód podatkowy niebędący przychodem bilansowym,
- NPP - przychód bilansowy niebędący przychodem podatkowym,
- PNPO - przychody nie podlegające opodatkowaniu,
- KPNPO - koszty związane z przychodami nie podlegającymi opodatkowaniu,
- DW - dochody wolne od podatku,
- wysokość i rodzaj dochodu podlegającego opodatkowaniu w odniesieniu do podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek.

Wskazać należy, że w opracowywanych strukturach logicznych JPK_KR wyszczególnione zostaną następujące rodzaje dochodu z tytułu:

- zysku netto wypracowanego w okresie opodatkowania ryczałtem, w części przeznaczonej do podziału między wspólników lub na pokrycie strat powstałych w okresie poprzedzającym opodatkowanie ryczałtem,
- ukrytych zysków,
- wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą podatnika,
- zmiany wartości składników majątku (w przypadku łączenia, podziału, przekształcenia),
- nieujawnionych operacji gospodarczych,
- zysku netto w części niepodzielonej lub nieprzeznaczonej na pokrycie straty w okresie stosowania ryczałtu - w przypadku podatnika, który zakończył opodatkowanie ryczałtem.

Podstawę prawną wydania rozporządzenia dotyczącego przekazywania ksiąg rachunkowych stanowi art. 9 ust. 5 pkt 1 ustawy o CIT, zgodnie z którym minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, określić zakres dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi podlegające przekazaniu na podstawie art. 9 ust. 1c i 1e tej ustawy, oraz sposób ich wykazywania w tych księgach.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie obowiązywało od momentu wejścia w życie stosownych przepisów ustawy o CIT tj. z dniem 1 stycznia 2025 r.

Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na sytuację mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców objętych obowiązkiem przekazywania ksiąg rachunkowych. Podatnicy objęci nowym obowiązkiem poniosą koszty dostosowania systemów finansowo-księgowych do proponowanych zmian.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów⁴, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie

---

⁴ M.P. z 2022 r. poz. 348, z późn. zm.

Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych⁵, w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej lub Europejskiemu Bankowi Centralnemu celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnień, w przypadkach określonych w obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisach Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został ujęty pod pozycją 825 w Wykazie prac legislacyjnych dotyczącym projektów rozporządzeń Ministra Finansów sporządzonym stosownie do art. 4 ustawy o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

---

⁵ Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.